

Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında imzalanan Kültür Anlaşmasının tasdiki hakkında Kanun

(*Resmî Gazete ile ilânı : 14 . V . 1958 - Sayı : 9906*)

No.
7115

Kabul tarihi
7 . V . 1958

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında 8 Mayıs 1957 tarihinde Ankara'da imzalanan Kültür Anlaşması tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

8 Mayıs 1958

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ ARASINDA KÜLTÜR ANLAŞMAŞI

Sayın Türkiye Reiscumhuru

ve

Sayın Federal Almanya Reiscumhuru

İş birliği ve mübadele suretiyle iki memleket arasında fikir, sanat ve ilim sahalarında mümkün olduğu kadar geniş bir mutabakat elde etmek ve aynı zamanda diğer memleketin müesseselerinin ve sosyal hayat tarzının memleketlerinde anlaşılmasını temin eylemek arzusu ile bir Anlaşma akdini kararlaştırmışlar ve bu maksatla,

Sayın Türkiye Reiscumhuru :

Nafia Vekili ve Hariciye Vekâleti Vekili Sayın Etem Menderes'i

Sayın Federal Almanya Reiscumhuru :

Federal Hariciye Vekili Sayın Dr. Heinrich von Brentano'yu

Tam salâhiyetli murahhasları olarak tâyin etmişlerdir.

Murahhaslar, usulüne uygun olarak tanzim edilmiş bulunan salâhiyetnamelerinin teatisini mütaakip, aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır :

Madde — 1.

Her Âkid Taraf, memleketindeki üniversitelerde ve diğer öğretim müesseselerinde, diğer memleketin dili, edebiyatı, müesseseleri ve tarihi ile meşgul olacak kürsülerin kurulmasını, bu mevzularda öğretim yapılmasını ve konferanslar tertibedilmesini teşvik ve bu hususların gelişmesini temin için gayret sarf edecektir.

Madde — 2.

Her Âkid Taraf, mahallî mevzuat ahkâmı çerçevesi dâhilinde, kendi memleketinde diğer Âkid Tarafın kültür müesseselerini geliştirmek hususunda gayret sarf edecektir.

Madde — 3.

Her Âkid Taraf, yüksek ve orta öğrenim müesseseleri öğretim personeli ve öğrencilerinin, ilmi araştırma yapanların, teknisyenlerin ve mütehassısların mübadelesini teşvik için gayret sarf edecektir.

Madde — 4.

Her Âkid Taraf, kendi memleketindeki üniversitelere ve yüksek okullara kaydolunabilmek için, bahis konusu yüksek öğrenim müesseselerinin nizamnameleriyle telifi kabil olan kolaylıkların gösterilmesini temin edecektir.

Madde — 5.

Her Âkid Taraf, kendi memleketinde, diğer Âkid Taraf yüksek öğrenim müesseseleri öğrencilerine ve mezunlarına, bunların tahsillerini, ilmi araştırmaya mütaallik çalışmalarını ve teknik yetişmelerinin tekemmülünü temin için, imkân nispetinde yardımlarda bulunacak ve burslar verecektir.

Madde — 6.

Âkîd Taraflar, memleketlerinin ilmî cemiyetleri arasında iş birliğini, bilhassa fikrî, edebî, bedii, ilmî ve içtimai sahalarda teşvik için mümkün olan gayreti sarf edeceklerdir.

Madde — 7.

Her Âkîd Taraf, kendi memleketinde diğer Âkîd Taraf vatandaşları tarafından yapılmakta olan ilmî ve kültürel araştırmaları, mümkün olduğu nispette, teşvika gayret edecektir.

İşbu Anlaşmada, Alman vatandaşları tâbirinden Federal Almanya Cumhuriyeti makamlarından biri tarafından verilip muteber olmakta devam eden Alman pasaportu veya hüviyet varakası hâimleri mânası anlaşılır.

Madde — 8.

Her Âkîd Taraf, akademik bir derece ihrazı veya muayyen hallerde bir meslekin icrası için, diplomalar arasında muadeletin tanınabilmesi şartlarını tetkika gayret edecektir.

Keza, her Âkîd Taraf, kendi memleketinde yapılan yüksek tahsile diğer memlekette devam edilmesi halinde, evvelki tahsilin mahsubedilmesini temin edecek şartları tetkika gayret edecektir.

Madde — 9.

Her Âkîd Taraf, diğer Âkîd Tarafın yüksek ve orta öğrenim müesseseleri öğretim personeli ve öğrencileri için tatil zamanlarında ihdas edilecek kursların ne dereceye kadar teşvik edilebileceğini tetkik edecektir.

Madde — 10.

Her Âkîd Taraf, kültürel ve meslekî iş birliğini desteklemek maksadiyle, karşılıklı mütehasıs ziyaretlerinin. dâvet veya yardım yolu ile, ne dereceye kadar teşvik edilebileceğini tetkik edecektir.

Madde — 11.

Âkîd Taraflar, memleketlerinde tanınmış ve terbiyevi bir gaye güden gençlere ve yetişkinlere ait teşekküllerin aralarında iş birliği yapmalarını teşvika gayret edeceklerdir. Maddi imkânları dâhilinde spor müsabakalarını ve izci gezilerini kolaylaştırmaya gayret edeceklerdir.

Madde — 12.

Âkîd Taraflar, memleketleri halkına, aşağıdaki vasıtalarla diğer memleketin kültür zenginlikleri hakkında bilgi vermek hususunda karşılıklı yardımda bulunmaya gayret sarf edeceklerdir.

- a) Kitaplar, mecmualar ve diğer neşriyat;
- b) Konferanslar ve konserler;
- c) Sanat sergileri ve kültürel mahiyette diğer sergiler;
- d) Tiyatro temsilleri;
- e) Diğer memleketin kültür hayatı hakkında seri halinde radyo neşriyatı, filimler, plâklar ve diğer teknik ifade ve yayın vasıtaları.

Madde — 13.

Her Âkîd Taraf, bundan başka, aşağıdaki hususların yapılmasına gayret edecektir :

Eski eserlerin ve müze eşyasının, bunlar üzerinde tasarruf edilebildiği nispette, mübadelesi;

Arkeolojik araştırma ve hafriyat ile tarihî âbidelerin bakımında ve restorasyonunda tatbik edilecek usul hakkında mütehassıslar arasında bilgi mübadelesi ve bu çalışmaların icrasında iş birliği;

Âkîd memleketlerin mevzuatı dairesinde, müze eşyası kalıp ve fotoğraflarının alınmasına, memleketin tarihî âbidelerinin ve kütüphanelerde mahfuz el yazılarının fotoğraflarının çıkarılmasına, bu el yazılarının muvakkat bir zaman için verilmesine ve tarihî incelemeler için, mahkeme ve kadastro arşivleri de dâhil olmak üzere, her türlü Devlet arşivlerine ait belge ve kayıtlardan faydalanılmasına müsaade olunması.

Bu maddede derpiş edilen mübadele ve müsaade keyfiyetleri her defasında, salâhiyetli makamların muvafakatine tâbidir.

Madde — 14.

Her Âkîd Taraf, okul kitaplarında, iki memlekette birine taallük eden ve üzerine nazarı dikkati celbedilen yanlışlıkların tashihi için, elinde bulunan vasıtalarla ve mer'î mevzuat çerçevesi dâhilinde, müessir olacak şekilde hareket edecektir.

Madde — 15.

Âkîd Taraflar, her iki memleketi alâkadâr eden kültürel ve ilmî meseleleri tetkik etmek üzere mütehassıs buluşmaları ve diğer toplantılar tertibini teşvik etmenin faydası hakkında istişarede bulunacaklardır.

Madde — 16.

İşbu Anlaşmanın tatbikiyle meşgul olmak üzere, altı âzadan müteşekkil bir Daimî Muhtelit Komisyon kurulacaktır. Komisyon iki Şubeden müteşekkil olacaktır. Şubelerin biri üç Türk âzadan müteşekkil olacak ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti merkezinde bulunacaktır. Diğer ise, üç Alman âzadan müteşekkil olacak ve Federal Hükümet merkezinde bulunacaktır.

Türk âzalar, Türkiye Maarif Vekâleti tarafından, Türkiye Hariciye Vekâleti ile anlaşarak tâyin olunur. Alman âzalar, Federal Hariciye Vekili tarafından alâkalı Federal Vekiller ve Land'ların Maarif Vekilleri ile anlaşarak tâyin olunur.

İşbu Anlaşmanın Tarafları arasındaki irtibatı, 17 nei maddede derpiş olunan Komisyon üyelerinin haricinde de temin etmek üzere Türkiye Cumhuriyeti, Alman Şubesi nezdine, Federal Almanya Cumhuriyeti de Türk Şubesi nezdine birer mümessil tâyin edeceklerdir. Komisyon için derpiş olunan toplantı tarihleri arasındaki zaman zarfında Şubelerden her biri, Komisyon çalışmalarının gereken şekilde hazırlanması maksadıyla, istişare için diğer Âkîd Tarafın mümessiline müracaat edebilir.

Madde — 17.

Daimî Muhtelit Komisyon lüzumu halinde ve senede en az bir defa, sırası ile, Federal Almanya Cumhuriyetinde ve Türkiye'de umumi heyet halinde toplanır.

Riyaset Makamı daveti yapan memleketin Şubesi âzalarından biri tarafından işgal olunur. Sekreterlik vazifesi de misafir memleketin bir mümessili tarafından ifa olunur.

Lüzumu halinde bu Komisyon, teknik müşavir sıfatıyla mütehassıslar bulundurabilir.

Madde — 18.

Daimî Muhtelit Komisyonun ilk vazifelerinden biri, umumi heyet toplantılarından birinde işbu Anlaşmanın tatbikine mütedair teklifler hazırlamaktır. Bu teklifler, Âkîd Tarafların Hükümetleri arasında nota teatisi suretile, işbu Anlaşmaya ek olarak akdolunan bir Anlaşma halinde toplanır.

Daha sonra, Daimî Muhtelit Komisyon Anlaşma tatbikatının neticelerini tetkik eder ve Âkid Taraflara ek Anlaşma için lüzumlu görülebilecek tadilleri ve tamamlayıcı ilâveleri teklif eder.

Daimî Muhtelit Komisyonun toplantı tarihleri arasında geçen zaman zarfında da, ek Anlaşmada tadiller yapılması, Şubelerin her biri tarafından diğerinin muvafakatine bağlı olarak, teklif edilebilir.

Ek Anlaşmadaki tadiller ve tamamlayıcı ilâveler Âkid Tarafların tasvibini mütaakıp meriyete girer. Bu tasvip keyfiyeti nota teatisi suretile tahakkuk eder.

Madde — 19.

İşbu Anlaşma metnindeki «memleket» tâbiri Türkiye için Türkiye Cumhuriyeti, Almanya için Federal Almanya Cumhuriyeti mânasına gelir.

Madde — 20.

Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti tarafından bu Anlaşmanın meriyete girmesi tarihinden itibaren üç ay zarfında Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine aksine bir beyanda bulunulmadıkça, İşbu Anlaşma aynı zamanda Berlin «Land» ı için de muteberdir.

Madde — 21.

İşbu Anlaşma Teşriî meclislerin tasdikine arz edilecektir. Tasdiknameler Federal Almanya Hükümeti Merkezinde teati olunacaktır. İşbu Anlaşma, tasdiknamelerin teatisinden bir ay sonra meriyete girecektir.

Madde — 22.

İşbu Anlaşma beş senelik bir müddet için akdolanmıştır. Bu müddetin hitamında Anlaşma, iki Âkidden biri tarafından altı aylık bir ihbar müddetine bağlı olarak feshedilinceye kadar meriyette kalır.

Keyfiyeti tasdiken usulüne uygun olarak salâhiyetli kılınmış olan murahhaslar işbu Anlaşmayı imzalamışlar ve mühürlemişlerdir.

Ankara'da bugünkü sekiz Mayıs bin dokuzyüz elli yedi tarihinde Türkçe ve Almanca yazılmış iki asli nüsha olarak tanzim edilmiş olup her iki metin de aynı derecede muteberdir.

Türkiye Cumhuriyeti adına :
E. Menderes

Federal Almanya Cumhuriyeti adına :
Brentano

<i>Riyaseti Cumhura yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	7 . V . 1958 ve 1/173
<i>Bu kanunun ilânının Başvekâlete bildirildiğine dair Riyaseti Cumhurdan gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	8 . V . 1958 ve 4/151
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 3 121 4 19,50:51,52,61:65

[İnikat : 65 — 93 sıra sayılı matbua 65 nci İnikat Zabıt Ceridesine bağlıdır.]